

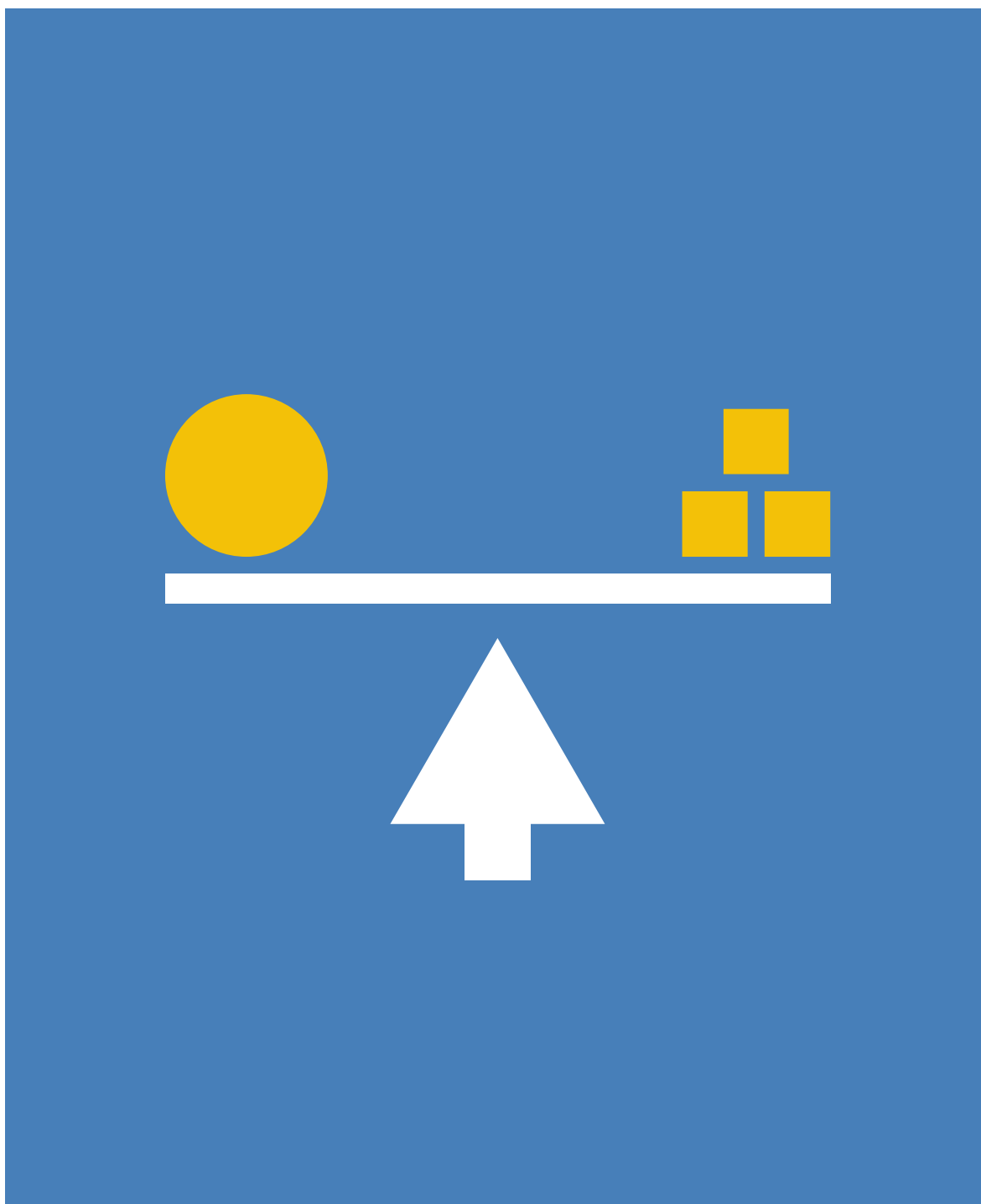
ISSN 1106-7160 // ISSN 2623-8053

No174

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ
2021

—
ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΝΕΟ ΣΥΜΦΩΝΟ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ

Δημοσιονομικές προτεραιότητες και παρερμηνείες

Του Νίκου Βέττα

Καθηγητή Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών και Γενικού Διευθυντή ΙΟΒΕ

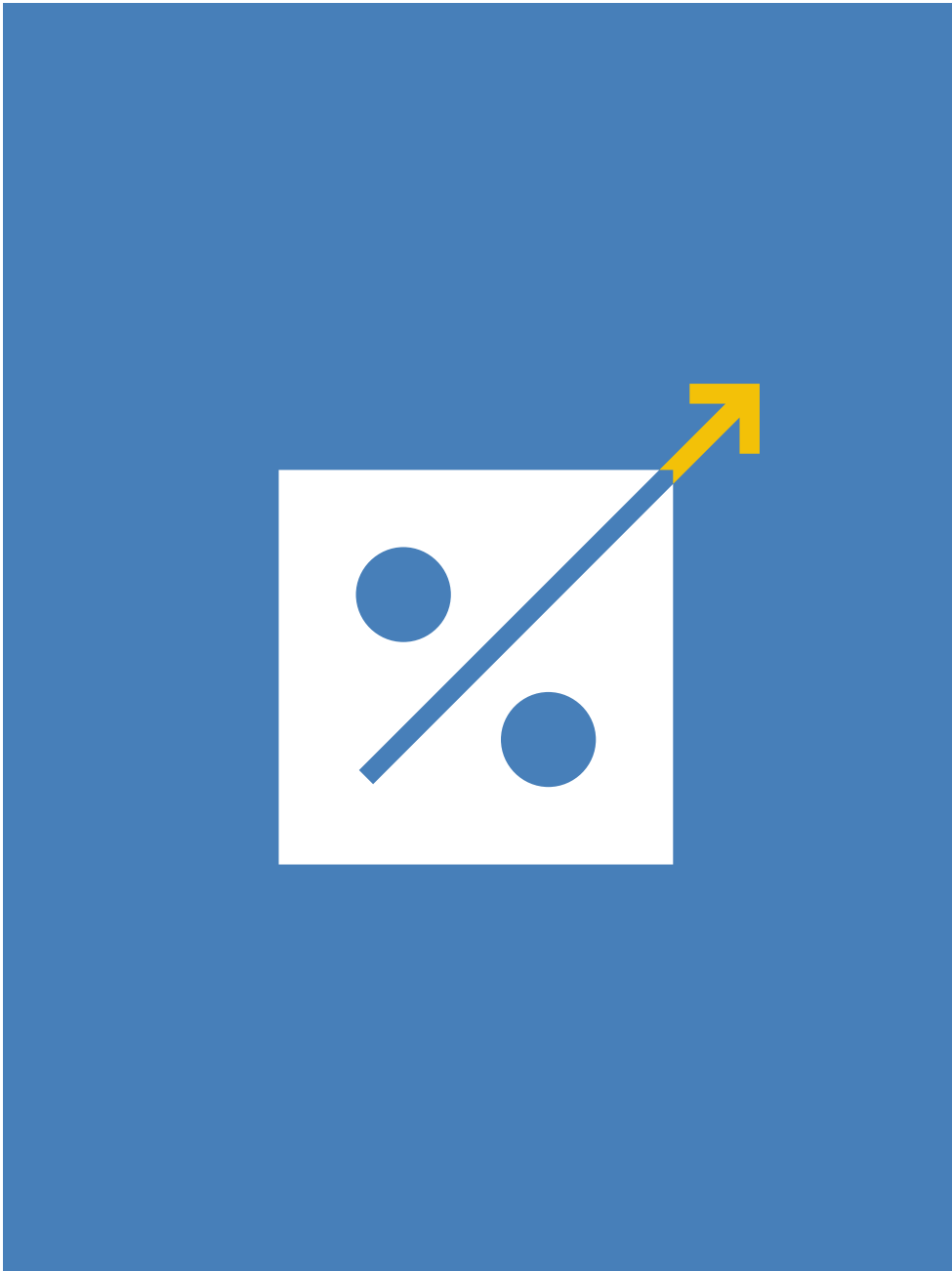
Το πώς θα εξελιχθεί η δημοσιονομική κατάσταση στη χώρα με τη λήξη της πανδημίας αποτελεί κρίσιμο παράγοντα, όχι μόνο βραχυχρόνια για τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις αλλά και για τις μακροχρόνιες προοπτικές ανάπτυξης της οικονομίας συνολικά. Το ζητούμενο είναι η επίτευξη διατηρήσιμης δημοσιονομικής εξισορρόπησης, με τέτοιο τρόπο ώστε να υποστηρίζονται ισχυροί ρυθμοί μεγέθυνσης της οικονομίας.

Το ζήτημα έχει ασφαλώς και μια κρίσιμη ευρωπαϊκή διάσταση. Η σχετική συζήτηση, ειδικότερα για το σύμφωνο σταθερότητας και ανάπτυξης, έχει τουλάχιστον δύο επιμέρους σκέλη. Πρώτον, το εάν θα πρέπει να υπάρξουν τυπικές αλλαγές στο μεσοπρόθεσμο πλαίσιο ή μόνο διασταλτικές ερμηνείες και παρεκκλίσεις στην εφαρμογή του πλαισίου βραχυπρόθεσμα. Δεύτερον, σε ποια κατεύθυνση πρέπει να είναι οι όποιες αλλαγές, ειδικότερα εάν θα αλλάξουν οι ποσοτικοί στόχοι για χρέη ή ελλείμματα, η αναμενόμενη ταχύτητα προσαρμογής προς τους τελικούς στόχους, ή εάν θα εξαιρούνται δαπάνες για ειδικές κατηγορίες, όπως για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης ή και έκτακτων

υγειονομικών προβλημάτων.

Οι σχετικές διαδικασίες θα έχουν τόσο μια τεχνοκρατική όσο και μια πολιτική πλευρά και οι δύο πολύ κρίσιμες και ουσιαστικές. Συνολικά, το ζήτημα είναι ανοικτό σε δυναμικές παρερμηνείες, ειδικά από την οπτική μιας χώρας με εξαιρετικά υψηλό δημόσιο χρέος και ιστορικό συστηματικής τάσης για δημιουργία δημοσιονομικών ελλειμμάτων στις πρόσφατες δεκαετίες.

Μια πρώτη παρατήρηση αφορά τη δυνατότητα διασταλτικών ερμηνειών για το τι θα συμπεριλαμβάνεται στο νέο Σύμφωνο και τη φύση των εξαιρέσεων. Ενώ καταρχήν το περιθώριο μιας χαλαρής ερμηνείας φαίνεται ελκυστικό, θα είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τη χώρα μας το νέο πλαίσιο να είναι τέτοιο ώστε να μην εγείρονται αβεβαιότητες που θα μείωναν την αξιοπιστία της δημοσιονομικής πορείας και θα επέτρεπαν αμφιβολίες και διαφορετικές αναγνώσεις από όσους επηρεάζουν και επηρεάζονται από την πορεία της. Με άλλα λόγια, θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο ξεκάθαρη η πορεία των δημοσιονομικών της χώρας, οι τάσεις των εσόδων και δαπανών και οι όποιες αποκλίσεις

“

Μια δημοσιονομική πορεία με σταθερά αλλά λελογισμένα πλεονάσματα, της τάξης του 1% κατά μέσο όρο, όχι μόνο δεν αποτελεί τροχοπέδη για τη διατηρήσιμη ανάπτυξη αλλά και προϋπόθεση για αυτή.

Μια δεύτερη παρατήρηση είναι πως, μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης και ευρύτερων πολιτικών, η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωζώνη έχουν κάνει βήματα για αμοιβαιοποίηση χρεών, μέσω κοινού δανεισμού και άλλων μελλοντικών υποχρεώσεων, σε σημαντικά μεγαλύτερο βαθμό από ό,τι ίσχυε πριν δύο μόλις χρόνια. Όμως, η άλλη όψη του νομίσματος του κοινού δανεισμού και των επιδοτήσεων είναι πως θα πρέπει να ισχύουν δημοσιονομικοί κανόνες που να εγγυώνται συνολικά την αξιοπιστία του συστήματος. Με άλλα λόγια, το όφελος από μια κοινή πορεία στην Ευρωζώνη αναπόφευκτα θα έχει και υποχρεώσεις για την καθεμία οικονομία.

Μια τελική παρατήρηση είναι, πως η σταθερή δημοσιονομική πορεία εν μέσω τροχιάς ανάπτυξης είναι σημαντική για την ίδια τη χώρα και όχι μόνο λόγω της συμμετοχής στο Ευρωπαϊκό πλαίσιο.

Ακόμη και να μην υπήρχαν ευρωπαϊκοί περιορισμοί, τα δημοσιονομικά της χώρας οφείλουν να είναι τις επόμενες δεκαετίες σε τέτοια κατάσταση που να μην επιτρέπουν σενάρια νέων κρίσεων και να μην την καθιστούν ευάλωτη σε εξωτερικές διαταραχές. Μια δημοσιονομική πορεία με σταθερά αλλά λελογισμένα πλεονάσματα, της τάξης του 1% κατά μέσο όρο, όχι μόνο δεν αποτελεί τροχοπέδη για τη διατηρήσιμη ανάπτυξη αλλά και προϋπόθεση για αυτή. Για να επιτευχθεί αυτό μεσοπρόθεσμα, είναι κρίσιμο να υπάρχουν παρεμβάσεις στο μίγμα τόσο των εσόδων όσο και των δαπανών, ώστε να προάγεται τόσο ο αναπτυξιακός χαρακτήρας της οικονομικής πολιτικής συνολικά όσο και οι αναγκαίες δράσεις κοινωνικής συνοχής και ενίσχυσης του ανθρώπινου κεφαλαίου.